MALTA

QORTI TA' L-APPELL

ONOR. IMHALLEF

MARK CHETCUTI

Seduta ta' l-20 ta' Mejju, 2015

Appell Civili Numru. 4/2015

Clare Gauci, Josianne Dimech, Matthew Pace,

Norman Martin, Joe Gauci, Charmaine Farrugia,

Chris Debono, Mary Rose Mercieca, Christophe Hessels,

Karin Isberg, Marthese Bonello, Gracelynn Attard, Ian Borg,

Mario Scerri, Stephen Grixti, John Grixti,

Joseph J. Giardina, Marco Micallef, Andrew Borg,

Dr. Katie Birch, Stephanie Farrugia, Dr. Mark Grech,

Josette Cassar, Klaus Stock, Jeffrey Decelis,

Chris Debattista, Sharon Magri, Antoinette Gauci, Mario Buttigieg,

Joe Bugeja, Mary Pisani, Mark Harwood, Roswell Bugeja

vs

L-Awtorita ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar

Il-Qorti,

Rat ir-rikors tal-appell tal-appellanti tas-16 ta' Frar 2015 mid-decizjoni tat-Tribunal ta' Revizjoni tal-Ambjent u l-Ippjanar tad-29 ta' Jannar 2015 fejn gie michud l-appell taghhom ghax kien tardiv ghax l-appellanti ma setghux jitqiesu li kienu third party objectors;

Rat ir-risposti tal-applikant u l-Awtorita li ssottomettew li l-appell ghandu jigi michud;

Rat l-atti kollha u semghet lid-difensuri tal-partijiet;

Rat id-decizjoni tat-Tribunal li tghid hekk:

> Ikkunsidra
>
> Illi din id-decizjoni preliminari tirrigwarda t-tardivita' jew meno tal-appell li sar. Il-ligi applikabbli huwa l-Avviz Legali 514 tal-2010 (7 (2) flimkien mal-artikoli 41 (1)(c) (i) u 68 (4) tal-Kap 504.
>
> L-A.L. 514 tal-2010 jiddisponi hekk:
>
> 7. (1) Kull persuna tista' tiddikjara interess f'applikazzjoni ta' zvilupp skond id-disposizzjonijiet tal-artikolu 68(4) tal-Att.
>
> (2) Dak l-interess għandu jigi rregistrat mal-Awtorità fi zmien ghoxrin gurnata mid-data tal-pubblikazzjoni tan-notifika ta' applikazzjoni f'gazzetta lokali:
>
> L-artikolu 41 (1) jiddisponi li t-Tribunal ghandu gurisdizzjoni:

(c) jisma’ u jiddeċiedi appelli li jitressqu minn terzi persuni interessati minn decizjoni tal-Awtorità dwar kull haga ta’ kontroll tal-izvilupp, b’dan illi:

(i) dak l-appell jista’ jsir biss minn terza persuna interessata li tkun ghamlet xi kummenti bil miktub skont l-artikolu 68(4) meta tigi pubblikata l-applikazzjoni għall-ghemil ta’ zvilupp.

L-artikolu 68 (4) jiddisponi:

Kull persuna tista’ tiddikjara interess f’xi zvilupp u, abbazi ta’ ragunijiet li jkunu rilevanti ghall-ippjanar, taghmel ilmenti dwar dak l-izvilupp. Dik id-dikjarazzjoni ta’ interess flimkien ma’ l-ilmenti ghandha ssir bil-miktub u tasal għand l-Awtorità fiz-zmien kif stabbilit mill-Awtorità.

Ghalhekk huwa stabbilit illi persuna interessati hija persuna li tkun ghamlet ilmenti taghha fi zmien ghoxrin gurnata mid-data tal-publikazzjoni.

It-Tribunal irid ghalhekk jara jekk l-appellanti odjerni ghamlux il-kummenti ossia ilmenti taghhom fiz-zmien imsemmi. Mill-Atti jirrizulta bic-car li dana ma sehhx. Infatti l-ghoxrin gurnata skadew fis-16 ta’ Dicembru 2013 izda l-oggezzjonijiet dahlu fit-18 ta’ Frar 2014.

L-Appellanti jindikaw li huma ghamlu l-oggezzjonijiet tard billi kien hemm diskrepanza bejn il-proposta originali u dik finalment pubblikata.

It-Tribunal huwa marbut bil-ligi. Ir-regolamenti huma cari fis-sens illi min huwa interessat irid jaghmel l-ilmenti fi zmien ghoxrin gurnata kif inghad fuq. Imkien fil-ligi ma hemm stipulazzjoni li tirrigwarda tibdiliet fil-proposta jigifieri li persuna interessata tista taghmel l-ilmenti taghha wara xi tibdiliet. Il-ligi hija siekta billi riedet tikkreja element ta’ certezza li tista biss issehh wara l-pubblikazzjoni.

L-intenzjoni tal-Legislatur, anki fil-kliem uzati, jidher li kienet li kull min ghandu interess ghandu jiddikjara dan il-fatt proprju sabiex jigi infurmat u notifikat b’dak li huwa jigri. Li kieku ma sarx hekk kien ikollna sitwazzjoni ta’ incertezza assoluta billi l-Awtorita’ ma kienet tkun taf qatt lil min ghandha tinforma b’tibdiliet, jekk ikun hemm.

> L-uzu tal-kelma interess huwa krucjali. Ghalkemm huwa normali li tintuza l-kelma oggezzjoni l-ligi tuza l-kelma interess ghaliex persuna tista tkun interessata fi zvilupp minghajr ma toggezzjona ghalih. Li tiddijkara interess ifisser li inti qed turi lill-Awtorita' li tixtieq tkun taf x'inhu ghaddej biex imbaghad taghmel il-kummenti tieghek fl-ambitu tal-ligi u fil-mument opportun inkluz, jekk huwa l-kaz, li taghmel appell.
>
> Ghalhekk fl-umli fehma tat-Tribunal l-Appell de quo huwa tardiv u konsegwentement l-Appell huwa michud.

Ikkunsidrat

L-aggravji tal-appellanti huma s-segwenti:

1. In-nullita tad-decizjoni tat-Tribunal peress illi wiehed mill-appellanti mhux imsemmi fl-okkju tad-decizjoni kif ukoll mhux imsemmi l-applikant;

2. It-Tribunal interpreta hazin l-eccezzjoni preliminari maghmula mill-Awtorita u trattaha biss mill-punto di vista jekk l-appell kienx tardiv o meno. L-eccezzjoni ma kinitx f'dan is-sens izda jekk l-appellanti kellhomx locus standi quddiem it-Tribunal, billi ma ressqux l-oggezzjonijiet taghhom ghall-applikazzjoni fiz-zmien stipulat mill-ligi mill-pubblikazzjoni tal-applikazzjoni. Id-decizjoni ghalhekk hi ultra u extra petita;

3. It-Tribunal lanqas qies l-aggravju tal-appellanti ghal din l-eccezzjoni. L-aggravju kien li appell sottomess skond l-artikoli 41(1)(a) ma hux dipendenti mill-fatt jekk appellant ikunx persuna li oggezzjona a bazi tal-artikolu 68(4) tal-Kap. 504. In oltre l-appell a bazi tal-artikolu 41(1)(c) kien validu wkoll ghaliex l-applikant kien biddel sostanzjalment il-proposta kontra d-dispost tal-Avviz Legali 514/2010 u ghalhekk l-appellanti kellhom lok li jappellaw quddiem it-Tribunal.

L-ewwel aggravju

Din l-eccezzjoni ta' nullita minhabba nuqqasijiet fl-okkju kien ikollha importanza fuq is-smigh tal-appell innifsu pero tali eccezzjoni ma ghandhiex tigi kunsidrata qabel ma tigi kunsidrata d-

decizjoni tat-Tribunal li stronkat id-dritt tal-appellanti quddiem it-Tribunal u li ghalih saru aggravji appoziti mill-appellanti. Jekk it-Tribunal hu korrett fid-decizjoni teighu, allura l-appellanti ma jistghux ikollhom jedd ta' udjenza quddiem din il-Qorti mid-decizjoni tat-Tribunal. Fl-invers cioe jekk l-appellanti kellhom locus standi l-eccezzjoni preliminari ma jibqaliex sahha ghaliex l-atti jigu rimessi lit-Tribunal biex l-appell jigi trattat mill-gdid u ebda parti, inkluza jew eskluza mill-okkju tad-decizjoni tat-Tribunal ma tkun sofriet hsara. Dan qed jinghad b'aktar serhan tal-mohh ghal partijiet u ghal principju ta' smigh xieraq peress illi l-applikant li ma jidhirx fl-okkju wkoll ghamel risposta ghall-appell u l-appellant li ma jidhirx fl-okkju hu biss wiehed minn diversi appellanti kollha bl-istess interess.

Ghalhekk f'din ic-cirkostanza partikolari l-Qorti ser tastjeni milli tiehu decizjoni fuq din l-eccezzjoni u ser jigi deciz l-appell fuq l-aggravji tal-appellanti.

It-tieni u t-tielet aggravji

L-appellanti qed isostnu li t-Tribunal ma fehemx l-eccezzjoni tal-Awtorita cioe li ma kienux third party objectors skond il-ligi ghax ma ressqux oggezzjonijiet ghal applikazzjoni fiz-zmien stipulat mill-ligi u ghalhekk ma setghux jappellaw quddiem it-Tribunal. Kwindi l-appellanti ma kellhomx locus standi quddiem it-Tribunal. Invece t-Tribunal iddecieda l-appell biss fuq jekk l-appell kienx tardiv.

Din il-Qorti tqis illi bhala fatt l-appellanti ghandhom ragun ghaliex it-tardivita ta' appell hu kuncett differenti minn ammissibilita ta' appell ghax parti ma ghandhiex il-jedd tappella.

Il-Qorti kienet tkun propensa taghlaq ghajn wahda ghal dan il-lapsus jekk kienet tkun konvinta li t-Tribunal zbalja biss l-ghazla tad-dicitura izda fis-sustanza iddecieda l-aggravju.

Pero harsa lejn id-decizjoni din il-Qorti mhix konvinta li hekk sehh. Hu minnu illi t-Tribunal iddecieda illi l-ligi ma tippermetti ebda eccezzjoni ghar-regola li kull min ghandu interess irid jurih fit-termini preskritti tal-artikolu 68(4) tal-Kap. 504 u l-Avviz Legali 514/2010 regolament

7(2). Billi l-appellanti ma urewx interess fl-applikazzjoni fiz-zmien li jaghti l-avviz legali cioe fi zmien ghoxrin jum mid-data tal-pubblikazzjoni tan-notifika tal-applikazzjoni f'gazzetta lokali kull bieb iehor senjatament ta' appell quddiem it-Tribunal fl-ambitu tal-proceduri tal-ippjanar hu maghluq.

It-Tribunal sostna dan minn qari tal-artikolu 41(1)(c)(i) meta afferma li t-Tribunal jisma' u jiddeciedi appelli minn terzi interessati dwar kull haga ta' kontroll ta' zvilupp b'dan li l-appell mit-terz jista' jsir biss jekk ikun ghamel il-kummenti bil-miktub skond l-artikolu 68(4).

Mehud wahdu dan iwaqqa' t-tieni aggravju tal-appellanti pero t-tielet aggravju tal-appellant ma giex indirizzat kollu. L-appellant ikkontenda illi l-appell seta' jsir a bazi tal-artikolu 41(1)(c) ghax l-applikant biddel sostanzjalment il-proposta. Dan l-aggravju kuntrarjament ghal dak li sostnew l-appellanti gie indirizzat mit-Tribunal fuq kwistjoni ta' interpretazzjoni legali tal-ligi. Apparti l-fatt li l-Qorti ma ghandhiex tintrometti ruhha fuq interpretazzjoni tal-ligi tal-ippjanar maghmula mit-Tribunal fejn hemm lok ghal diskrezzjoni ta' interpretazzjoni u fejn tali interpretazzjoni mhix kuntrarja ghall-istess ligi stess kif maghmula jew hi tant assurda li tikkreja periklu ghal gudikati futuri, f'dan il-kaz it-Tribunal sostna li l-ligi ma taghtix eccezzjoni kif qed jippretendu l-appellanti ghax l-artikolu 41(1)(c)(i) huwa car meta kombinat mal-artikolu 68(4) u ma jippermettix eccezzjoni. Din il-Qorti ma issibx li tali interpretazzjoni b'xi mod ghandha tigi censurata. It-Tribunal ha l-pozizzjoni li l-ligi kif inhi illum bil-Kap. 504 taghti lil kull persuna <u>interessata</u> turi fiz-zmien opportun li hi interessata fl-izvilupp u kwindi partecip b'mod shih fil-process ta' ippjanar u proceduri applikabbli. Jekk dak l-interess ma jintweriex b'dikjarazzjoni tali skond kif irid l-artikolu 68(4) u regolament 7(2) tal-Avviz Legali 514/2010 allura ma jistax isir uzu mir-rimedju li taghti l-ligi.

In kwantu pero ghall-ammissibilita tal-appell a bazi tal-artikolu 41(1)(a), it-Tribunal kien sieket fuq din il-kwistjoni. L-aggravju tal-appellant hu fis-sens illi appell maghmul a bazi ta' protezzjoni ambjentali jista' jsir anki jekk l-appellant ma kienx third parti objector skond il-ligi. Din il-kwistjoni fiha mertu sostantiv li kellu jigi indirizzat mit-Tribunal u kellu jinghata gudikat dwaru. Il-kwistjoni giet indirizzata b'mod car mill-appellanti quddiem it-Tribunal, tant li anki qari tar-risposti ghall-appell quddiem din il-Qorti giet trattata l-kwistjoni li hi wahda legali pero b'konsegwenzi u effetti serji. Din il-Qorti ma tqis li ghandha tindirizza l-aggravju hi ghax il-partijiet ghandhom ikollhom l-opportunita li jivventilaw l-argumenti taghhom quddiem it-

Tribunal u hekk it-Tribunal ikun jista’ jasal f’decizjoni jekk appell taht dan l-artikolu cioe 41(1)(a) hux ammissibbli nonostante li l-appellant ma jkunx third party objector ai finijiet tal-ligi. Ghalhekk ghal din ir-raguni l-Qorti tqis illi l-appell hu gustifikat u t-Tribunal irid jiddeciedi wkoll din il-lanjanza biex jasal ghal konkluzjoni jekk id-divjet ta’ appellabilita quddiem it-Tribunal hux sostnut nonostante dan l-aggravju.

Decide

Ghalhekk il-Qorti taqta’ u tiddeciedi billi tilqa’ l-appell tal-appellanti in kwantu biss ghaliex ma giex deciz wiehed mill-aggravji tal-appellant li kien jimpingi direttament fuq l-ammissibilita o meno tad-dritt ta’ appell quddiem it-Tribunal u kwindi tirrevoka d-decizjoni tat-Tribunal ta’ Revizjoni tal-Ambjent u l-Ippjanar tad-29 ta’ Jannar 2015, u tirrinvija l-atti lura lit-Tribunal biex jerga’ jiddeciedi l-appell mill-gdid a bazi ta’dak deciz u b’rakkomandazzjoni li jivverifika sew l-okkju tad-decizjoni. Spejjez fic-cirkostanzi jibqghu bla taxxa.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------